

Diputació
Barcelona

Àrea d'Educació,
Esports i Joventut

Gerència de Serveis d'Educació

IDEES CLAU

**Els recursos de noves
oportunitats educatives
al territori**

Un extens mapa de recursos de noves oportunitats educatives als municipis

- En el marc del projecte transformador NOE 4.10, s'ha dut a terme un estudi sobre els recursos de noves oportunitats educatives (recursos NOE) adreçats a joves d'entre 16 i 24 anys als municipis de la província de Barcelona. L'estudi ha tingut els objectius següents:
 - Elaborar un cens de recursos NOE a la província de Barcelona.
 - Analitzar els recursos identificats i recollir-ne valoracions per part del personal tècnic municipal de l'àmbit d'educació.
 - Fer un recull d'experiències NOE en clau local.
- Com a resultat s'ha obtingut un mapa de 1.184 recursos NOE impulsats per ens locals, supralocals i entitats privades en 168 municipis i territoris. Es classifiquen en:
 - Finalistes: adreçats directament als / a les joves en risc o en situació d'AEP.
 - Eines locals: dispositius impulsats pels ajuntaments o els ens supralocals per donar resposta a la problemàtica de l'AEP.
 - Centres educatius NOE: espais que ofereixen recursos formatius a aquests joves.
- Se n'han identificat set tipologies:
 - Planificació i sistemes d'informació.
 - Governança i coordinació.
 - Detecció i seguiment.
 - Accés i permanència al sistema educatiu.
 - Formació acadèmica i professionalitzadora.
 - Orientació i acompanyament.
 - Inserció, qualificació i acreditació.
- Els recursos més freqüents són els de formació acadèmica i professionalitzadora, que representen la meitat dels que s'han identificat, seguits dels recursos d'orientació i acompanyament i els d'inserció, qualificació i acreditació.
- Els recursos de planificació i sistemes d'informació i els de governança i coordinació són els menys freqüents, tot i que, alhora, el personal tècnic els destaca com a molt necessaris i apareixen recurrentment en les propostes de treball futures.

- Algunes dades destacades:

- Dos de cada tres ajuntaments de l'estudi afirmen que la lluita contra l'AEP és una prioritat de les seves polítiques educatives.
- En general, aquesta prioritització es trasllada poc a estratègies concretes: només un 23 % dels ajuntaments participants en l'estudi en tenen.
- Cal destacar, però, que la situació és molt diferent si es tenen en compte només els municipis mitjans i grans: el 83 % dels municipis de més de 20.000 habitants dels quals l'anàlisi recull informació desenvolupen estratègies locals contra l'AEP.
- Capacitat de resposta dels ens locals: el 64 % dels / de les tècnics/ques enquestats/des consideren que no arriben a tots els perfils de joves en situació d'AEP, i destaquen que els falten precisament dades per fer un seguiment millor de l'impacte de les mesures que implementen.

- Opinió dels tècnics i tècniques municipals: què fa que un recurs NOE funcioni?

- Actuacions transversals i amb perspectiva a llarg termini.
- Acompanyament personalitzat que faciliti l'autonomia del / de la jove en la construcció del seu itinerari formatiu.
- Proximitat i accessibilitat que facilitin crear un vincle amb el jove.
- Flexibilitat per tenir en compte les necessitats de cada jove.
- Treball socioeducatiu, emocional i en competències transversals, incloent-hi també la participació de les famílies.

- Reptes de futur identificats pels tècnics i tècniques municipals:

- Disposar de més eines locals per a la planificació, la diagnosi i el treball en xarxa al territori (dades compartides, identificació de recursos disponibles, actuacions conjuntes amb agents educatius del territori, etc.).
- Tenir a disposició més recursos formatius (sobretot PFI) i crear centres de noves oportunitats educatives que consolidin aquests recursos i facilitin l'oferta de nous recursos, de manera que puguin generar-se itineraris diversos.
- Incidir més en l'acompanyament i la personalització: anar a buscar els/les joves fora del sistema educatiu, com ara als espais juvenils.

Experiències municipals: creativitat local per impulsar recursos de noves oportunitats educatives

- És important que siguin recursos vinculats a l'estratègia municipal de ciutat orientadora, no només un projecte concret.
- Ofereixen eines a joves amb dificultats o vulnerables, especialment els que s'han desvinculat del sistema educatiu o tenen dificultats per incorporar-se al món laboral.
- En molts casos, s'han estructurat diferents recursos ja existents al municipi, que s'ubiquen en un mateix espai i es coordinen per tal d'impulsar el treball transversal dins l'ajuntament [especialment els serveis municipals de promoció econòmica i d'educació].
- És clau el concepte de finestreta única: un recurs únic que aglutini l'oferta disponible i que sigui el referent per als joves en l'acompanyament en la construcció del seu itinerari formatiu o laboral.
- Els recursos NOE són també un element de prevenció de situacions de risc d'AEP, ja que permeten detectar l'abandonament un cop acabada l'ESO.
- Desenvolupen un acompanyament individualitzat: en alguns casos el seguiment continua més enllà de la finalització de la participació del jove en el projecte.
- Habitualment combinen el vessant educatiu [reincorporació al sistema educatiu], el laboral [tallers professionalitzadors] i el personal-emocional [incidir positivament en l'autopercepció dels joves].
- És fonamental ser proactiu a l'hora de buscar els joves: tenir presència a les xarxes socials, vincular els joves als recursos i espais culturals i lúdics del municipi, fer intervenció comunitària per difondre recursos i detectar necessitats, etc.
- Les escoles municipals de persones adultes [EMPA] hi tenen un paper central: s'ha reformulat la seva funció, entenent que poden ser un recurs clau perquè els joves de més de 16 anys tornin a vincular-se amb l'escolarització. Fa anys que les EMPA duen a terme tasques d'orientació i acompanyament. Són una eina fonamental per oferir noves oportunitats educatives, i es preveu que ho continuïn sent en el futur.
- En molts casos, les EMPA són l'espai físic que aglutina els recursos NOE, recursos que habitualment complementen la tasca acadèmica que duu a terme l'escola mitjançant la incorporació d'una orientació més pràctica [tallers d'oficis, estades en empreses, etc.].

Aquests continguts provenen del tercer seminari del projecte transformador Noves Oportunitats Educatives 4.10, que, sota el títol «Els recursos i serveis de noves oportunitats educatives al territori», es va celebrar el 19 de maig de 2022. En aquesta trobada es van presentar els principals resultats de l'estudi «Estat de la qüestió dels recursos de noves oportunitats educatives als municipis de Barcelona» i es va organitzar una taula rodona amb representants dels ajuntaments de Castellar del Vallès, Manlleu, Sant Boi de Llobregat i Sant Celoni, que van compartir les seves experiències.

Presentació de l'estudi Estat de la qüestió dels recursos de noves oportunitats educatives als municipis de Barcelona [PDF]: https://www.diba.cat/documents/113226/348966465/NOTES_Presentaci%C3%B3_seminari_estudi_recursos_NOE.pdf/3fadd5d6-e7a0-d69f-7226-3dd0567b4ff0?t=1652959361202

Vídeo del seminari: <https://youtu.be/XBLXyNvdx4>

InfoEdu 18: Estudi sobre els recursos de noves oportunitats educatives als municipis de la província (Primera part) [PDF]: <https://www.diba.cat/documents/94105123/344181799/InfoEdu18.pdf>

InfoEdu 19: Estudi sobre els recursos de noves oportunitats educatives als municipis de la província (segona part) [PDF]: <https://www.diba.cat/documents/94105123/344181799/InfoEdu19.pdf/83a8240c-e08d-9b1d-2ff9-bb8807824c07?t=1656671534048>

Informació del projecte transformador: <https://www.diba.cat/es/web/educacio/projecte-noe410>